

VSTUPNÍ ČÁST

Název modulu

Kresba (základy)

Kód modulu

82-m-4/AD88

Typ vzdělávání

Odborné vzdělávání

Typ modulu

(odborný) teoreticko–praktický

Využitelnost vzdělávacího modulu

Kategorie dosaženého vzdělání

M (EQF úroveň 4)

Skupiny oborů

82 - Umění a užité umění

Komplexní úloha

Obory vzdělání - poznámky

- 82-41-M/17 Multimediální tvorba
- 82-41-M/05 Grafický design

Délka modulu (počet hodin)

12

Poznámka k délce modulu

Platnost modulu od

30. 04. 2020

Platnost modulu do

Vstupní předpoklady

Nejsou stanoveny

JÁDRO MODULU

Charakteristika modulu

Modul se zaměřuje na nástroje, materiály a techniky používané v profesionální kresbě. Věnuje se technikám zacházení s nástroji, lineární kresby, stínování objemů, základům perspektivy, nácvičku držení stopy a podobně. Žáci získají přehled o dostupných kreslicích podkladech, gramáži a povrchu papírů a dalších médií, osvojí si znalost škály tvrdosti grafitových tužek a vlastnosti dalších kreslířských materiálů a specifických nástrojů. Osvojí si také standardizovanou velikostní řadu formátu A0 až A7. Vyzkouší si práci v sedě u stolu i ve stoje u stojanu.

Po absolvování modulu se žák orientuje v nejširší škále výtvarných médií – rozlišuje velikosti, druhy, gramáž a povrchy papírů, na odborné úrovni rozlišuje mezi kreslířskými nástroji, dokáže zvolit vhodný kreslicí nástroj pro určitý druh

podkladu. Dále žák ovládá základy stínování objemů a disponuje kultivovanější kresebnou linií.

Očekávané výsledky učení

Žák:

- drží při kresbě nástroje tak, jak je pro daný prostředek a cíl kresby nejvhodnější
- orientuje se v použití podložek, opor a stojanů při kresbě
- osvojil si připravit papír jako podklad pro kresbu včetně vypnutí pomocí lepenky a navlhčení na dřevěnou desku nebo rám
- rozlišuje papír univerzální, ruční, akvarelový, papír pro kresbu pomocí fixů copic, pauzovací papír a další druhy
- rozumí vlivu gramáže papíru, složení (celulóza, bavlna, bělidla...) na vlastnosti papíru
- orientuje se v označení grafitových tužek řady H a B
- využívá ke kresbě mikrotužek, tuh ve dřevě, versatilek, tyčinek dle druhu cvičení
- Orientuje se v tvrdosti a měkkosti pigmentu u ostatních kreslicích prostředků od rudky, uhlu po různé druhy pastelů
- rozlišuje tvárnivé (plastické) a pevné pryže (gumy) a rozumí, na co se která hodí
- praktikuje perokresbu inkoustem, tuší, případně barevnými médii
- rozezná a užívá klasická i zešikmená kaligrafická (ato a redis) pera, technická trubičková
- experimentuje s barevnými sadami pastelů, mastných a voskových kříd
- propojuje kresebný projev lavírováním štětcem, případně kolorováním
- rozlišuje a používá akvarelové pastelky
- pro vyjádření objemu používá stínování ve formě různých druhů šrafování a tečkování
- pracuje na kultivaci lineární kresby
- začíná s hledáním vlastního rukopisu
- orientuje se v principu výroby paspart a chápe jejich funkci
- u prašných měkkých pastelů a přírodních uhlů používá fixativ a pracuje s fixativy včetně jejich funkcí

Obsah vzdělávání (rozpis učiva)

Obsahové okruhy učiva:

1. příprava kresebných podkladů, média (papíry, velikosti, druhy) podložky a stojany
2. monochromní kresebné prostředky, jejich původ, výroba, a především vlastnosti
3. nácvik lineární perokresby, kresby a stínování
4. nejběžnější barevné pigmenty a pojiva, barevné kreslicí sady, kolorování, kresba štětcem
5. Závěrečná diskuze nad vytvořenými díly

Učební činnosti žáků a strategie výuky

Strategie učení: ve výuce se doporučuje kombinovat níže uvedené metody výuky.

Metody slovní - monologické:

- odborný výklad s prezentací (popis a vysvětlování nauky o formátech papíru, složení papíru, popisu pigmentů a pojiv)

Metody slovní - dialogické:

- rozhovor examinační (na prozkoušení velikostí papírů, jejich základního složení a nejužívanějších pigmentů)

Metody názorně - demonstrační:

- instruktáž
- pozorování a předvádění (pedagog využívá ukázky různých druhů papírů, podložek, stojanů, kreslicích prostředků apod.)

Přímé vyučování:

- praktické předvedení
 - grafické a výtvarné činnosti (základ tvoří nácvik řezání, napínání papíru, stínování, zacházení s patelou, křídami, akvarelovými nástroji a pery.)
- metoda heuristická (pokus omyl - během samostatné práce žáků na zadáních)

Specifikace samostatné práce:

- seznam cvičení / kritérium splnění
 - napnutí papíru na rám / rovnoměrně vypnutý, pevný povrch bez skvrn a šmouh
 - jedna lineární konturová kresba
 - jedna kresba zaměřená na stínování, tečkování a šrafuru / pečlivost, rytmus, čistota provedení
 - jedna monochromatická studie na volné téma / (hodnoceno v diskuzi)
 - jedna pastelová abstraktní kompozice / (hodnoceno v diskuzi)
 - jedna perokresba na volné téma / (hodnoceno v diskuzi)
 - jedna kolorovaná kresba / (hodnoceno v diskuzi)
 - fixování kresby
- domácí práce
 - kolekce cvičení a kreseb zaměřených na osvojení si rozličných výtvarných technik a materiálů

Učební činnosti žáků:

- seznámí se s nástroji, materiály a technikou používanou v profesionální kresbě
- seznámí se s technikou zacházení s nástroji, lineární kresby, stínování objemů, základům perspektivy, nácvičku držení stopy
- charakterizuje a má přehled o dostupných kreslicích podkladech, gramáži a povrchu papírů a dalších médií
- seznámí se se škálou tvrdosti grafitových tužek a vlastnosti dalších kreslířských materiálů a specifických nástrojů
- osvojí si také standardizovanou velikostní řadu formátu A0 až A7
- aktivně se zapojuje do výuky a zodpovídá kontrolní otázky vyučujícího

Zařazení do učebního plánu, ročník

1.ročník

VÝSTUPNÍ ČÁST

Způsob ověřování dosažených výsledků

Písemná nebo ústní forma zkoušení

- samostatná práce žáků
 - seznam cvičení / kritérium splnění
- domácí práce
 - kolekce cvičení a kreseb
- ústní forma zkoušení se znalostí formátů, především rozměr A4 (210×297 mm) a B1 (700×1000 mm), případně z nejnámějších pigmentů a povrchů jako jsou oxid železitý, oxid titaničitý, sulfid kadmenný, grafit, saze... .

V rámci výuky jsou ověřovány především praktické dovednosti formou samostatné práce.

Ověřované okruhy:

- nástroje, materiály a techniky používané v profesionální kresbě
- techniky zacházení s nástroji, lineární kresby, stínování objemů, základům perspektivy, nácvičku držení stopy
- přehled o dostupných kreslicích podkladech, gramáži a povrchu papírů a dalších médií

Kritéria hodnocení

prospěl – neprospěl

- Prospěl: žák řemeslně zvládá úkoly, kompletně odevzdá celý soubor, zvládá kompozici do formátu, čistotu provedení, modelaci světla a stínu, kvalitu stínování, kvalitu kresebné linie, vhodně zvládá barevnost
- Neprospěl: žák není schopen dostatečně řemeslně zvládnout úkoly, odevzdané práce školní i domácí jsou na velmi nízké umělecké úrovni a nejsou kompletní
- Hranice úspěšnosti zkoušky – kompletně odevzdá celý soubor, řemeslně zvládá úkoly

Je vhodné z důvodu větší objektivity přibrat do hodnocení prací další odborníky.

Pro splnění modulu ho musí žák absolvovat s maximální absencí do 20 %.

Doporučená literatura

TEISSIG, Karel. *Technika kresby*. Praha: Artia, 1986. Umělcova dílna.

KRIZEK, Donna. *Techniky kresby: přes 200 tipů, rad a ukázek názorných postupů*. Přeložil Tomáš SUCHÁNEK. Brno: Zoner Press, 2013. *Naučte se kreslit*. ISBN 978-80-7413-243-8.

SMITH, R., *Encyklopedie výtvarných technik a materiálů*, Slováry, 2000

PARRAMÓN, José María. *Jak kreslit: historické pozadí, materiály a pomůcky, techniky a postupy, teorie a praxe umění kresby*. Praha: Svojtka a Vašut, 1995. *Jak na to*. ISBN 80-7180-045-7.

PARRAMÓN, José María. *Perspektiva pro výtvarníky: správné užití perspektivy v kresbě a malbě*. České vyd. 2. Praha: Jan Vašut, 1998. *Jak na to* (Jan Vašut). ISBN 80-7236-041-8.

Poznámky

Obsahové upřesnění

OV RVP - Odborné vzdělávání ve vztahu k RVP

Materiál vznikl v rámci projektu Modernizace odborného vzdělávání (MOV), který byl spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů a jehož realizaci zajišťoval Národní pedagogický institut České republiky. Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Pavel Trnka. [Creative Commons CC BY SA 4.0](#) – Uvedte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.